

## แนวทางในการบริหารจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่น เพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

### Approaches in Administration of Japanese Language Education for Caregiving of Japanese Elderly

<sup>1</sup>ชีวิน สุขสมณะ และ <sup>2</sup>จรัญญา เทพพรบัญชากิจ

<sup>1</sup>Shewin Suksamana and <sup>2</sup>Jaranya Thepphornbanchakit

<sup>1</sup>นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

<sup>2</sup>อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

<sup>1</sup>PhD student Doctor of Education Administration Program Graduate School Payap University

<sup>2</sup>Lecturer of Education Administration Program Graduate School Payap University

<sup>1</sup>Corresponding Author. E-mail: shewinkate@gmail.com

Received February 10, 2024; Revised April 5, 2024; Accepted April 9, 2024

#### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และปฏิบัติงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักบริหาร การจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และ 2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษา ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น 3 คน 2) อาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่น 9 คน 3) ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น 4 คน และ 4) ผู้สูงอายุที่ ได้รับการบริบาล 4 คน จาก 3 โรงเรียน ทั้งในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น โดยทำการคัดเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการสร้างข้อสรุปตามประเด็น จากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการบริหารจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และปฏิบัติงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น จำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้หลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 4) ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านการวัดและประเมินผล 6) ด้านการศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย-ญี่ปุ่น)

**คำสำคัญ:** การบริหารจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่น; การบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น; สังคมผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

## Abstract

The objective of this research is to examine the approaches in administration of Japanese language education for caregiving of Japanese elderly and explore how they can be implemented in Japan. The study is divided into two steps: 1) Review of literature related to administration of Japanese language education's for caregiving of Japanese elderly 2) Examination of management approaches in Japanese language education for Japanese elderly caregiving through in-depth semi-structured interviews. Key informants include: three school administrators responsible for the Japanese elderly caregiving. Nine Japanese language teachers for Japanese elderly caregiving, both Thai and Japanese nationals. Four Japanese language students for Japanese elderly caregiving. And four Japanese elderly who have received care from three schools in Thailand and Japan. The selection of participants was done through purposive sampling, totaling 20 people. The research tools used for data collection include in-depth semi-structured interviews, content analysis of interview data, and summarization of key points from the interviews. The research findings indicate that the approaches in managing Japanese language education for the Japanese elderly caregiving and the implementation of these practices in Japan can be classified into six aspects: 1) Curriculum utilization 2) Teaching and learning management 3) Teacher instruction 4) Information technology and media communication 5) Measurement and evaluation of results 6) Cross-cultural education (Thai-Japanese).

**Keywords:** Japanese Language Education's Administrative; Japanese Elderly Caregiving;  
Japanese Elderly Society

## บทนำ

ในปัจจุบัน องค์การสหประชาชาติได้ประเมินสถานการณ์ไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2544 – 2643 (ค.ศ. 2001 – ค.ศ.2100) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ นั่นหมายถึง ประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรรวมทั่วโลก และมีแนวโน้มว่าจะมีฐานะยากจน จึงเป็นประเด็นท้าทายทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจที่แต่ละประเทศจะต้องมีแผนรองรับ สำหรับประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สรุปว่า ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) โดยมีประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 10.4 ของประชากรทั้งประเทศ คาดว่าจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2567 – พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2024–ค.ศ. 2025) ทั้งนี้ การคาดการณ์ว่าโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ ช่วงปี ค.ศ. 2001 – ค.ศ. 2100 นั้น แต่ละประเทศจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแตกต่างกัน ตามสภาพแวดล้อมของแต่ละ และประเทศญี่ปุ่นนับเป็นประเทศตัวอย่างที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเร็วกว่าประเทศอื่นๆ (สำนักงานข่าวเจาะลึกระบบสุขภาพ, 2560)

ประเทศญี่ปุ่น กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Hyper-aging society) ในปี ค.ศ. 2020 สัดส่วนผู้สูงอายุซึ่งมีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 28.4 แบ่งเป็นผู้สูงอายุช่วง 65 – 75 ปี

ร้อยละ 13.5 ผู้สูงอายุมากกว่า 75 ปี ร้อยละ 14.7 (Cabinet Office of Japan, 2021) ซึ่งทำให้ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นอยู่ในสถานการณ์การขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะด้านการบริการ คาดการณ์ว่าปี ค.ศ. 2030 ประเทศญี่ปุ่นจะขาดแคลนแรงงานสูงถึง 66.4 ล้านคน โดยเฉพาะสาขางานการบริการและรักษาพยาบาล (สุตปรารณา ดวงแก้ว, 2562) ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น มีการวางแผนและสนับสนุนให้เกิดสถานบริบาลให้เพียงพอกับจำนวนผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแล (สการรัตน์ ศิริมา, 2562) แต่ยังขาดแคลนแรงงานบริบาลผู้สูงอายุกว่า 6 หมื่นคน ซึ่งอาชีพการบริบาลผู้สูงอายุเป็นอาชีพที่คนญี่ปุ่นไม่นิยมทำกัน เพราะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างหนัก จึงส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นเปิดตลาดแรงงานในด้านการดูแลผู้สูงอายุ

เพื่อแก้ไขปัญหการขาดแคลนแรงงานดังกล่าว ในเดือนเมษายน ค.ศ. 2019 รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศเปิดรับแรงงานชาวต่างชาติให้สามารถเดินทางเข้ามาทำงานยังประเทศญี่ปุ่นได้ โดยเสนอวีซ่าทักษะเฉพาะทางหมายเลข 1 และหมายเลข 2 (Specified Skilled Visa type 1 and type 2) ซึ่งประเทศไทยเป็น 1 ใน 8 ประเทศเป้าหมาย ที่ญี่ปุ่นต้องการนำเข้าแรงงาน ในปัจจุบันมีแรงงานไทยในญี่ปุ่นราว 20,365 คน (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023) และอาชีพที่สามารถยื่นขอวีซ่าทักษะเฉพาะทางหมายเลข 1 มีจำนวน 14 อาชีพ ซึ่งในระยะแรก ประเทศญี่ปุ่นจะเปิดรับใน 4 สาขาอาชีพ คือ (1) งานบริบาล (2) งานอุตสาหกรรมก่อสร้าง (3) งานจัดการทำความสะอาดอาคาร (4) งานเกษตรกรรม อาชีพผู้บริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นเป็น 1 ใน 14 อาชีพที่สามารถขอวีซ่าทักษะพิเศษได้ ซึ่งทักษะที่จำเป็นต่องานบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น คือ ทักษะด้านบริบาล และ ทักษะด้านภาษาญี่ปุ่น โดยเงื่อนไขทักษะภาษาญี่ปุ่น สำหรับการยื่นขอวีซ่าทักษะเฉพาะหมายเลข 1 ที่ได้รับการยอมรับ คือ จะต้องมีความรู้ทักษะภาษาญี่ปุ่น JLPT ระดับ N4 หรือ JFT-Basic (Ministry of Health Labor and Welfare, 2021) สำนักงานแรงงานไทยในประเทศญี่ปุ่น กล่าวว่า รัฐบาลญี่ปุ่นได้วางแผนที่จะนำระบบการทดสอบเพื่อรับแรงงานตามระบบวีซ่า ทักษะเฉพาะทางหมายเลข 1 สาขาที่มีความพร้อมที่จะทดสอบใน 3 อาชีพ ได้แก่ งานด้านบริบาล งานด้านที่พัก และงานร้านอาหาร แต่ปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคสำคัญของแรงงานไทยในการทำงานต่างประเทศ คือ ทักษะด้านภาษา (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2562)

ปัจจุบันภาษาญี่ปุ่นมีบทบาทสำคัญยิ่งในวงการธุรกิจ การท่องเที่ยว การศึกษา และการอุตสาหกรรม เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่มนักลงทุนข้ามชาติจากเอเชีย ด้วยสาเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นทั้งในระดับโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย รัฐบาลและเอกชนรวมทั้งในสถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นเอกชน จากผลสำรวจโดยเจแปน ฟาว์ดเดชั่น ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ.2555 และ ปีพ.ศ. 2558 (เจแปน ฟาว์ดเดชั่น, 2559) ซึ่งในรอบ 3 ปีจะมีการสำรวจ 1 ครั้ง ดังสรุปในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนสถาบันการสอนภาษาญี่ปุ่น จำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำนวนอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น

| สถาบัน/ผู้เรียน/อาจารย์ผู้สอน | พ.ศ. 2555/ จำนวน | พ.ศ. 2558/<br>จำนวน | ร้อยละที่เพิ่มขึ้น |
|-------------------------------|------------------|---------------------|--------------------|
| สถาบันการสอนภาษาญี่ปุ่น       | 465              | 606                 | 30.3               |
| ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น           | 129,616          | 173,817             | 34.1               |
| อาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น      | 1,381            | 1,911               | 37.8               |

ที่มา : เจแปนฟาวน์เดชั่น (2559)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น และอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น ทั้ง 3 ประเภท มีการเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลสำรวจในปีพ.ศ. 2555 สาเหตุที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นเพราะว่าภาษาญี่ปุ่น ยังมีความจำเป็นในการทำงานที่มีการสื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่น ดังที่ ฌิมะตะและฌิมูกะวะ (นิดา ลาภศรีสวัสดิ์, 2558) ได้สำรวจแรงจูงใจ ในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ของพนักงานในมหานครของทวีปเอเชีย 5 แห่ง จากการสำรวจพบว่าสาเหตุจูงใจอันดับหนึ่งที่ทำให้ ผู้เรียนชาวไทยเรียนภาษาญี่ปุ่น คือ ภาษาญี่ปุ่น มีความจำเป็นในการทำงาน แสดงถึงความจำเป็น และความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการทำงานในประเทศของตนเองแล้วอีกประการหนึ่งที่ผู้เรียนให้ความสำคัญในการเรียนภาษาญี่ปุ่นก็คือ เพื่อที่จะเข้าทำงานในประเทศญี่ปุ่น ตามแผนการที่ประเทศญี่ปุ่น จะนำเข้าแรงงานชาวต่างชาติให้เข้ามาทำงานในประเทศมากขึ้นภายในปี 2568 ประเทศญี่ปุ่นจะนำเข้าแรงงาน มากกว่า 500,000 คน เช่น แรงงานด้านการเกษตร ดูแลผู้ป่วย ก่อสร้าง โรงแรม และต่อเรือ หลังต้องประสบ กับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากจำนวนประชากรลดลง และเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (กัญญากร เพ็ญวิสุทธิ, 2561) ด้วยสาเหตุนี้ การเรียนภาษาญี่ปุ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่อสังคมไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้มีการจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับแรงงานไทยที่มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพผู้บริบาลให้กับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานด้านการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อส่งแรงงานไทยไปประกอบอาชีพผู้บริบาลให้ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ในระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นรวมถึงโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาด้านบริหารญี่ปุ่น ได้ทำการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น เพื่อรองรับนโยบายดังกล่าว เพื่อให้แรงงานย้ายถิ่นของไทยสามารถที่จะยื่นขอวีซ่าทักษะเฉพาะทางได้ แต่ นโยบายดังกล่าว ค่อนข้างใหม่ทำให้หลายหน่วยงานมีความสับสนในรายละเอียด ด้านเนื้อหา ภาษาญี่ปุ่นให้ครอบคลุมในระดับ JLPT N4 และ JFT-Basic รวมถึงความสามารถในการสื่อสารในการดำรงชีวิต

ในประเทศญี่ปุ่น และขาดความเข้าใจด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม เมื่อเดินทางมาถึงแล้วโดยมากมีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นที่ไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้จ้างงานในอนาคตได้ แม้ผู้เรียนจะสามารถเรียนภาษาญี่ปุ่นจบหลักสูตร และได้ปฏิบัติงานจริง จึงอาจจะเป็นอุปสรรคในการทำงานและดำรงชีวิตในประเทศญี่ปุ่น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ให้การบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ณ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเครือโรงพยาบาลนารา ฮิงาชิ จังหวัดนารา ประเทศญี่ปุ่น และผู้บริหารโรงเรียนบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ณ โรงเรียนพร้อมจิตบริบาล จังหวัดเชียงใหม่ ช่วงระหว่างวันที่ 20-25 พฤษภาคม 2566 พบว่าการให้บริการด้านบริบาลกับชาวญี่ปุ่นนั้น มีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสาร และขาดความเข้าใจในความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม เนื่องจาก ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่สื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่นเพียงอย่างเดียวและไม่เข้าใจความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ดังนั้น การศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลนั้น ควรมีการสอดแทรกด้านการศึกษาข้ามวัฒนธรรม ที่มีความจำเป็นในการสื่อสารกับผู้สูงอายุ และเพื่อนร่วมงานชาวญี่ปุ่น ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่บริบาลผู้สูงอายุที่ญี่ปุ่น ควรมีความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่น ในกรณีที่สาขายื่นขอวีซ่าทักษะเฉพาะทางหมายเลข 1 ข้างต้น เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุญี่ปุ่นเป็นไปอย่างราบรื่น รวมทั้ง สามารถสื่อสารกับผู้ร่วมงาน ผู้รับการบริบาล นายจ้างชาวญี่ปุ่น รวมถึงการดำรงชีวิตในประเทศญี่ปุ่น การที่ขาดความเข้าใจด้านความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม จะส่งผลให้แรงงานเกิดภาวะความตื่นตระหนกทางวัฒนธรรม (Culture shock) จึงทำให้แรงงานส่วนหนึ่งที่เดินทางถึงประเทศญี่ปุ่นแล้วมีปัญหาในการทำงาน การใช้ชีวิตไม่มีความสุข ทั้งร่างกาย และจิตใจ จึงขอยกเลิกสัญญาจ้างและเดินทางกลับประเทศไทยก่อนกำหนดทำให้นายจ้างสถานประกอบการที่ประเทศญี่ปุ่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งแรงงานข้ามถิ่นเกิดความสูญเสียทั้งโอกาสและค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร รวมถึงทำให้ผู้ที่ไม่ได้รับคัดเลือกในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นก่อนหน้า เสียโอกาสที่จะเดินทางไปประกอบอาชีพนี้

จากปัญหา และความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้านบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และได้ส่งนักศึกษาไปปฏิบัติงานตำแหน่งผู้บริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น ในช่วงปี 2562 ถึงปัจจุบัน มีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น การวิจัยนี้จะช่วยทำให้การบริหารจัดการการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อผู้บริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น เป็นไปในแนวทางของความต้องการทั้งต่อคุณสมบัติ ความสามารถในการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นในการยื่นขอวีซ่าทักษะเฉพาะทาง ความต้องการของผู้จ้างในประเทศญี่ปุ่น และเข้าใจถึงความแตกต่างข้ามวัฒนธรรม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นฐานสำคัญหลักของการพัฒนาประเทศชาติ และเป็นการสร้างรายได้เข้าประเทศอีกช่องทางหนึ่งต่อไปอย่างยั่งยืน

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

1. การสังเคราะห์ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 6 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ด้านการใช้หลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านอาจารย์สอน 4) ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านการวัดและประเมินผล 6) ด้านการศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย-ญี่ปุ่น)

2. การศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

### ผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และ/หรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม รวม 20 คน ได้มา โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ระดับรองผู้อำนวยการขึ้นไป ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีความเต็มใจ ในการให้ข้อมูล จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 อาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่น ที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีความเต็มใจ ในการให้ข้อมูล จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ที่เรียนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น เพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ไม่น้อยกว่า 6 เดือน และมีความเต็มใจในการให้ข้อมูล จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่ได้รับการบริหารมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 เดือน โดยมีสุขภาพแข็งแรง สดชื่น และมีความเต็มใจในการให้ข้อมูล จำนวน 4 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างที่ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการ บริหารจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

### การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 5 ท่าน โดยขอคำถามทุกข้อได้ค่า IOC อยู่ที่ 0.80-1.00 ทุกข้อคำถามและนำความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของความชัดเจนของข้อความ และภาษาที่ใช้ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

### การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปตามประเด็นจากการสัมภาษณ์

### ผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการใช้หลักสูตร ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับด้านหลักสูตรต้องปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานระดับหลักสูตร แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหลักสูตร ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประธานหลักสูตร พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร (ยกเว้น) และคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรและดำเนินการจัดโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โดยเชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านหลักสูตร ทั้งภายใน และภายนอกมาให้ความรู้ในด้านการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยของสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ได้เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ทั้งภายในและภายนอกที่ได้จัดขึ้น

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับด้านกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นควรมีการจัดการประชุม แบ่งรายวิชา ติดตาม โดยมอบหมายให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายละเอียดรายวิชา โดยจัดส่งที่ประธานสาขาวิชา และจัดส่งผ่านระบบของมหาวิทยาลัย ในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัตินั้น สอนตามความเป็นจริงและตามความเหมาะสม และรายวิชาที่จะต้องออกฝึกปฏิบัติจริงกับชาวญี่ปุ่น นอกพื้นที่ เช่น การศึกษานอกสถานที่ไปพร้อมกับอาสาสมัครชาวญี่ปุ่นที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาหลัก อาจารย์ชาวญี่ปุ่นก็รับผิดชอบ ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนจะ นอกจากสื่อที่เป็นรูปธรรมแล้ว อาจารย์ผู้สอนก็ยังใช้สื่อที่เป็นนามธรรมในการจัดการเรียน การสอน เช่น ยูทูป และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่น

3) ด้านอาจารย์ผู้สอน ควรมีการสรรหาอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยการเปิดรับสมัครอาจารย์ที่มีวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่งตั้งคณะกรรมการผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และ ระดับสาขาวิชาในการตรวจสอบคุณสมบัติ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกอาจารย์ โดยประกาศรับสมัครตามสื่อต่างๆ และสื่อของภาครัฐ และภาคเอกชน ในการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่น นอกจากจะเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 แล้ว ยังต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่สาขาวิชาได้กำหนดขึ้น

4) ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาที่พบ คือ สื่อการสอนไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้สื่อสารภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นได้อย่างมีคุณภาพเท่าที่ควร สภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสัญญาณอินเทอร์เน็ตต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า การจัดบรรยากาศยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

5) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า วิธีการวัดและประเมินผลการจัดการการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นไม่หลากหลาย เครื่องมือไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งในการบริหารจัดการเกี่ยวกับด้านการวัดและประเมินผล สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นควรดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้สาขาวิชา ยังได้จัดตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชาเป็นคณะกรรมการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อใช้สำหรับการวัดและประเมินผลนักศึกษา ซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะประเมินตามสภาพจริง โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อไม่ให้เกิดการผิดพลาดด้านการวัดและประเมินผลซึ่งจะเกิดผลเสียต่อนักศึกษา

6) ด้านการศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย-ญี่ปุ่น) พบว่า ขาดการสอดแทรกความแตกต่างด้านวัฒนธรรมระหว่างไทยและญี่ปุ่น เช่น มารยาททางสังคม มารยาทในการทำงาน การปรับตัว ธรรมเนียมปฏิบัติต่อผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น วิธีคิดแบบญี่ปุ่น และการดำรงชีวิตในประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

2 ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อสรุปดังนี้

1) ด้านการใช้หลักสูตร หลักสูตรจะต้องเป็นหลักสูตรที่ทันสมัยและสนองต่อความต้องการของสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียน สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นการยอมรับทั้งหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร และ เชิญวิทยากรทั้งภายในและภายนอกทั้งหน่วยงานภาครัฐและ ภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดทำหลักสูตร มาให้ความรู้แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปพัฒนาให้มีความทันสมัยตามยุคของสังคมโลกที่มีการ เปลี่ยนแปลงไป และกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เน้นภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น



2) ด้านการจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้เรียนที่ควรจะต้องผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สอบข้อเขียน และสอบสัมภาษณ์จากอาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในการคัดเลือกผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาต่อ ในสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยเกณฑ์การคัดเลือกนั้นจะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ในเมื่อถูกคัดเลือกให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น แล้ว การคงอยู่ของผู้เรียนนั้นและควรปรับบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้ถูกต้อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ เพื่อให้เนื้อหาเหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน

3) ด้านอาจารย์ผู้สอน มีการจัดประชุมร่วมกันกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น จัดหาวิทยากรภายนอกที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น มาให้ความรู้แก่อาจารย์จัดทำเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับเนื้อหาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติม และส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้นั้นๆ ไปใช้ได้จริง

4) ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดแบบเรียนในการสอนให้ครบ 4 ทักษะ มีการปรับเอกสารการสอนให้มีคุณภาพและเหมาะสม เพิ่มกิจกรรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นมากขึ้น กำหนดให้มีพื้นที่ภาษาญี่ปุ่น (Japanese Zone) ส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการดำรงชีวิตในประเทศญี่ปุ่น

5) ด้านการวัดและประเมินผล ต้องมีการพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับการประเมินด้านนั้นๆ มุ่งเน้นการประเมินตามสภาพปัจจุบัน เครื่องมือต้องมีการกำหนดเกณฑ์ในการประมาณค่าลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริงได้

6) ด้านการศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย-ญี่ปุ่น) ควรจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านความแตกต่างของวัฒนธรรมระหว่างไทยและญี่ปุ่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมจากองค์กรที่เชี่ยวชาญภายนอก และบรรจุเนื้อหาความแตกต่างของวัฒนธรรมระหว่างไทยและญี่ปุ่นให้เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตร

7) ด้านอื่นๆ สำหรับการมีส่วนร่วมของภายนอกเช่น ภาครัฐและภาคเอกชน ในการขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณและมีกิจกรรม ร่วมวางแผน สนับสนุน เกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

## อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นพบว่า ในด้านการใช้หลักสูตร ส่วนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเขียนไว้อย่างกว้างและยังเน้นไวยากรณ์เพื่อสามารถสอบความรู้ภาษาญี่ปุ่นระดับ JLLPT N4 หรือ JFT-Basic เป็นหลัก โดยขาดการสอดแทรกในการศึกษาข้ามวัฒนธรรม จึงไม่เพียงพอในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นมีน้อยมาก คู่มือและเอกสารมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ Ministry of Education (2008) ที่กล่าวถึง แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษา พบว่า มีปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาที่ไม่บูรณาการทั้ง 4 ทักษะ การฝึกปฏิบัติยังไม่เหมาะสมและเพียงพอเท่าที่ควร ส่วนมากมุ่งเน้นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์และจำคำศัพท์ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารภาษา ส่วนแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยให้เน้นการสื่อสารในทุกระดับชั้นตามบริบท ต้องเน้นภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สอดแทรกการศึกษาข้ามวัฒนธรรม ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจหลักสูตร และตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับ เพ็ชรี รูปะวิเชตร (2557) พบว่า ด้านหลักสูตรของประเทศกลุ่มอาเซียนมีนโยบายให้ปรับปรุงหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาภาษาถูกกำหนดให้ใช้ในการสอนวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แบบบูรณาการภาษายุทธศาสตร์ก็คือ การให้เรียนรู้ภาษาและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมมากขึ้นเรื่อย ๆ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ภาษาและเพิ่มโอกาสการใช้ภายนอกห้องเรียน ซึ่งสำหรับการบริหารจัดการการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ต้องวางแผนการพัฒนาหลักสูตร มีการกำกับ ติดตาม นิเทศ ส่งเสริมให้แนวทางที่ถูกต้อง ประเมินปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น พบว่า อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งเน้นการฝึกทักษะ อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของคำศัพท์ไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านเทคนิคที่ใช้ในการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่เพียงพอ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ขาดโอกาสในการฝึกทักษะและประสบการณ์ในการสื่อสารกับเจ้าของภาษาชาวญี่ปุ่น โดยเฉพาะผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น จึงไม่กล้าสนทนาสื่อสารภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

และยังพบว่า มีอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่มีคุณวุฒิการสอนภาษาญี่ปุ่น (วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น) ไม่เพียงพอ จบไม่ตรงเอกภาษาญี่ปุ่น และการอบรมพัฒนาการสอนภาษาญี่ปุ่นใช้เวลาสั้นๆ และยังพบว่า วิธีการอบรมไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์ สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ที่ได้เสนอปัญหาด้านวิธีการสอนในกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคดิจิทัล ไม่ได้เป็นกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งอาจเกิดจาก

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษขาดการพัฒนาที่ดี ไม่เหมาะสม และต่อเนื่อง และยังไม่พบนโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน การสอนภาษาอังกฤษยังไม่บูรณาการทั้ง 4 ทักษะ และ ฉันทนา จันทรบรรจง (2560) ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาตัวเองในด้านวิธีการสอนของครูชาวญี่ปุ่นพบว่า ครูทุกคนมักจะถูกควบคุมมาตรฐานด้วยกรอบของจรรยาบรรณวิชาชีพ ระบบการอนุมัติใบประกอบวิชาชีพครู โดยครูผู้สอนต้องมีการสอน เพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพ เรียกว่า การตรวจสอบรับใบอนุญาตวิชาชีพครู (Licensure Examination for Teacher) สามารถส่งเสริมบรรยากาศในการมุ่งเน้นการสื่อสารในทักษะทั้ง 4 ได้อย่างผสมผสานกลมกลืน เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้านภาษา และเรียนรู้โครงสร้างไวยากรณ์ไปพร้อมกัน และยังสอดคล้องกับ Konstantyuk (2004) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และมีวิธีการช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะเพื่อการแสดงออกถึงความหมายทางการสื่อสารในด้านต่าง ๆ แนวทางการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนบรรยากาศให้เป็นภาษาเพื่อการสื่อสาร สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกเสมือนปฏิบัติจริง ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาภาษาญี่ปุ่น มีความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ต้องมีความสามารถในการสอบภาษาญี่ปุ่นระดับ JLPT N3 ขึ้นไป พัฒนาการสอนภาษาญี่ปุ่น มีต้นแบบให้ครูได้ศึกษา และถอดประสบการณ์พัฒนาครูโดยตรง และยกระดับครูที่เก่งภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น การพัฒนาความรู้ ทักษะภาษาญี่ปุ่น การศึกษาข้ามวัฒนธรรมไทย (ไทย-ญี่ปุ่น) สอดคล้องกับ เพ็ชรี รูปปะวิเชตร (2560) ที่กล่าวว่า ในการทำงานร่วมกับชาวต่างชาติ บุคคลควรจะต้องรับทราบหรือทำความเข้าใจในปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ทำให้วัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ มีความแตกต่างกันเสียก่อนจึงจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมการจัดการข้ามชาติได้ นอกจากนี้ Ministry of Education (2008) กล่าวถึง แผนยุทธศาสตร์การปรับปรุงการเรียนการสอนภาษา ซึ่งตามยุทธศาสตร์ที่ 2 มีการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเร่งด่วน และพัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า แบบเรียนและสื่อการสอนไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้สื่อสารภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นได้อย่างมีคุณภาพเท่าที่ควร สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ต้องพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ และการจัดบรรยากาศ ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ปัจจุบันแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ไม่มีคุณภาพ คือ ไม่สามารถจูงใจนักเรียนให้สนใจเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น สื่อการสอนไม่ทันสมัย อินเทอร์เน็ตไม่ทั่วถึง และไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เพ็ญพร บางอร(2562) พบว่า มีปัญหาในเรื่องงบประมาณที่ได้รับในการจัดซื้อและผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน เอกสารประกอบหลักสูตรวิชาภาษาต่างประเทศ คู่มือครู เอกสารเสริมหลักสูตรไม่เพียงพอ โดย Japan Foundation (2023) กล่าวถึง

การขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่หลากหลาย เนื่องจากราคาสูง ขาดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมภาษาเพื่อการสื่อสาร แนวทางในการพัฒนาด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องมีการจัดการบริหารและจัดบริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ทันสมัย และสื่อการสอนต้องมีการปรับปรุง หรือสร้าง ยุทธศาสตร์การแข่งขันในโอกาสต่าง ๆ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน กิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ให้มีสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลที่เอื้ออำนวย ซึ่งสอดคล้องกับ เพ็ชรี รูปปะวิเชตร์ (2561) นโยบายของประเทศญี่ปุ่นในด้านสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีนโยบายให้ใช้สื่อเสียง ประเภทซีดี และดีวีดี ในการฝึกภาษาญี่ปุ่น ให้ใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่ายการสื่อสารในการจัดการเรียน การสอนภาษาญี่ปุ่น ร่วมกับสื่อที่ครูสร้างขึ้นและสอดคล้องกับกรอบอ้างอิงความสามารถทาง ภาษาญี่ปุ่นที่เป็นสากล (Japan Foundation, 2023) ด้านสื่อ โดยมีการใช้สื่อช่วยในการจัดกิจกรรม มีชุดฝึกทักษะทางภาษา ใช้สื่อเทคโนโลยี การเรียนรู้โดยโปรแกรมประยุกต์ (Application program) และเว็บไซต์ โดยใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ใช้ประโยชน์จากรายการของสถานีโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา (Education Television Station: ETV) และการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning: DLTV) ด้านการวัดผลและประเมินผลที่เกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่น เพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น พบว่า วิธีการวัดและ ประเมินผลไม่หลากหลาย เครื่องมือไม่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการวัด และประเมินผล สอดคล้องกับ จันทนา จันท์บรรจง (2560) ได้แนวทางของการปฏิรูปการศึกษา-ญี่ปุ่น ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ในหลักสูตรใหม่ได้ดำเนินการเรียนรู้แบบองค์รวม เน้นการประเมินเทียบกับมาตรฐานโดยเน้นด้านความรู้ ร้อยละ 15 ด้านทักษะและกระบวนการ ร้อยละ 25 ด้านความเข้าใจ ร้อยละ 30 ด้านผลผลิต/การปฏิบัติงาน ร้อยละ 30 ส่วนประเทศญี่ปุ่นมีนโยบายสำหรับนักเรียนระดับ มัธยมตอนต้นให้วัดและประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย และครอบคลุมทั้งการวัดทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

### 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือทักษะในการเรียนภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการศึกษาภาษาอื่น ๆ เพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุชาวต่างชาติอื่น ๆ ได้

## เอกสารอ้างอิง

- กัญญาณธร เพื่อกวิสุทธิ์. (2561). ญี่ปุ่นเผยแผนดึงแรงงานต่างชาติเข้าประเทศ. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://www.thebangkokinsight.com/51453/>.
- เจแปนฟארนเดชั่น. (2559). สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอน การสอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก <https://www.jpj.go.jp/j/about/press/2016/dl/2016-057-2.pdf>.
- ฉันทนา จันทรบรรจง. (2560). การปฏิรูปการศึกษา-ญี่ปุ่น. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์. (2557). การหนุนเสริมและเตรียมความพร้อมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่เรื่องการทำงานข้ามวัฒนธรรมเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. สาขาวิชา บริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีเสริมต่อให้กับนักศึกษาที่เรียนกระบวนวิชา เทคนิคการฝึกอบรมเพื่อจัดฝึกอบรมให้กับผู้สูงอายุ. การนำเสนอในงานวันประชุมทาง วิชาการครั้งที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์. (2560). การเรียนรู้ลักษณะการจัดการ: การจัดการข้ามวัฒนธรรม. เชียงใหม่: The Knowledge Center.
- เพ็ญพร บางอร. (2562). แนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสพ เมยวิทยาคม อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหาร การศึกษาแห่งประเทศไทย, 1(1), 3-11.
- นิดา ลาภศรีสวัสดิ์. (2558). บุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่น ในประเทศไทยพึงประสงค์. วารสาร เจแปนฟาร์นเดชั่น. 18 (12), 1-117.
- สการวรัตน์ ศิริมา. (2562). คนทำงานต้องมีความสุขก่อน หัวใจริบาสผู้สูงอายุญี่ปุ่น. สืบค้นเมื่อ 28 มกราคม 2566, จาก <https://www.komchadluek.net/news/394665>.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). ส่งเสริมแรงงานไทยสู่ตลาดแรงงานญี่ปุ่น. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.thaihealth.or.th/>
- สำนักงานข่าวเจาะลึกระบบสุขภาพ. (2560). 2544-2643 โลกเข้าสู่ศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2567, จาก <https://www.hfocus.org/content/2015/04/9734>.
- สุกัญญา แซ่มช้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สุดปรารถนา ดวงแก้ว. (2562). *สถานการณ์ขาดแคลนแรงงานและนโยบายเปิดรับแรงงานต่างชาติของญี่ปุ่น*. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2567, จาก <http://www.ias.chula.ac.th/ias/th/Article-Detail.php?id=40>.

Japan Foundation. (2023). *JFT-basic The Japan Foundation Japanese Language Basic Test*. Retrieved December 9, 2023, from <https://www.jpf.go.jp/jft-basic>.

Konstantyuk, Liina. (2004). *Communicative language teaching methodology and the Teaching of Ukrainian*. Master Abstracts International, 42(1), 51.

Ministry of Education. (2008). *The basic education core curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. Bangkok: Kurusapa Ladprao Publishing.

Ministry of Health Labor and Welfare. (2021). *Educational Material of Specified Skill System (For Foreign Nationals with Specified Skills)*. Retrieved November 30, 2023, from <https://www.mhlw.go.jp/content/11130500/000767142.pdf>

Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023). *SSW*. Retrieved December 30, 2023, from [https://www.th.emb-japan.go.jp/itpr\\_th/ssw/overview/](https://www.th.emb-japan.go.jp/itpr_th/ssw/overview/)